

Fundusze Europejskie
dla Śląskiego

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Województwo
Śląskie

Załącznik nr 1 Wniosek o realizację Oddolnej Inicjatywy*

Imię i nazwisko UP/Lidera grupy inicjatywnej	Romualda Rojowska
Nazwa Oddolnej Inicjatywy	„Przyrodnicza oaza w centrum Cieszyna - skwer na Hallera”
Sposób zgłoszenia Oddolnej Inicjatywy np. zgłoszenia formalne (papierowo) lub nieformalne, np. podczas przeprowadzonych warsztatów, rozeznania potrzeb	Zgłoszenie formalne papierowe
Termin realizacji Oddolnej Inicjatywy (max. 90 dni kalendarzowych)	Maksymalnie 90 dni od daty podpisania umowy.
Obszar, rodzaj i zakres zaplanowanych działań	Oddolna inicjatywa będzie realizowana na ogólnodostępnym, zadrzewionym skwerze położonym w centrum Cieszyna na osiedlu ZOR w Cieszynie, między ulicami Hallera, Tomanka i Śniegonia. Na wypadek uzyskania dofinansowania na Oddolną Inicjatywę, pozyskałam zgodę na realizację działań w tym miejscu od właściciela terenu na inwestycje - skwer jest własnością gminy Cieszyn i zarządzany jest przez Miejski Zarząd Dróg. Część tego terenu została objęta osobnym projektem finansowanym z budżetu obywatelskiego, realizowanym niezależnie od niniejszej Inicjatywy Oddolnej. Celem naszych działań jest wzbogacenie przestrzeni o elementy wspierające bioróżnorodność i edukację ekologiczną. Inicjatywa obejmuje: 1. promocję działań w lokalnych mediach i kanałach społecznościowych, 2. wspólne przygotowanie terenu przez osoby zaangażowane w realizację Oddolnej Inicjatywy – oczyszczenie fragmentu skweru, uzgodnienie miejsc dla elementów habitatowych oraz roślin/drzewa, 3. ozdabianie elementów habitatowych przez lokalną społeczność, 4. współpraca osób zaangażowanych w realizację Oddolnej Inicjatywy podczas zakupu i montażu elementów w wybranych miejscach (liderka projektu + przedstawiciele wydziałów Urzędu Miasta Cieszyna) 5. organizację spaceru edukacyjnego połączonego z inauguracją projektu i przekazaniem wiedzy o roli każdego z habitatów. Każdy etap będzie prowadzony w formule współdziałania – angażującej mieszkanki, mieszkańców i lokalne organizacje. Dzięki temu inicjatywa nie tylko odpowiada na potrzeby środowiskowe, lecz także wzmacnia więzi społeczne i poczucie wspólnoty.
Zaangażowanie własnych zasobów UP/Lidera grupy inicjatywnej (osobowe, materialne, inne)	Zaangażowanie własnych zasobów UP / Liderki grupy inicjatywnej obejmuje przede wszystkim wolontariacką pracę na etapie przygotowania i realizacji działań. W ramach zaangażowania społecznego planowane są: • koordynacja działań promocyjnych i komunikacyjnych: przygotowanie plakatów i materiałów informacyjnych oraz ich rozpowszechnianie w mediach społecznościowych i lokalnych kanałach informacyjnych,

	• warsztaty plastyczne podczas których elementy habitatowe będą ozdobione realistycznymi wizerunkami owadów i ptaków przez osoby zaangażowane w realizację Oddolnej Inicjatywy, • kierowanie organizacją pracy osób zaangażowanych w realizację Oddolnej Inicjatywy przy instalacji elementów habitatowych – z zachowaniem zasad BHP, • organizacja otwarcia skweru z udziałem przedstawicieli władz miasta, mieszkank i mieszkańców oraz dzieci z pobliskiego przedszkola i szkoły podstawowej. Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie zapewni: • Instalacja elementów habitatowych na drzewach (prace na wysokości), • Pomoc techniczna. wsparcie porządkowe i logistyczne podczas działań terenowych osób zaangażowanych na skwerze w realizację Oddolnej Inicjatywy, • użyczenie narzędzi i sprzętów niezbędnych do wspólnego oczyszczenia terenu skweru na instalację elementów habitatowych oraz krzewów/drzewa (np. grabie, łopaty, wywózka zgrabionych liści, gałęzi i in.). Zaangażowanie społeczności lokalnej jest bardzo ważne – działania będą realizowane wspólnie i oddolnie, z aktywnym udziałem mieszkank i mieszkańców na każdym etapie.
Uzasadnienia potrzeby realizacji Lokalnej Inicjatywy i jej przydatności dla odbiorców	Jako mieszkanka Cieszyna od 17 lat dobrze znam problemy i potrzeby lokalnej społeczności, zwłaszcza w rejonie osiedla ZOR – miejsca o ogromnym potencjale, ale przez lata zaniedbanego pod względem inwestycji w infrastrukturę drogową, chodniki czy zieleń. Od lat zabiegam o rewitalizację tutejszego skweru, który mieszkańcy osiedla współtworzyli 50 lat temu w czynie społecznym. Dzięki wspólnemu zaangażowaniu i poparciu w głosowaniu na budżet obywatelski w 2024 roku możliwe było doposażenie tej przestrzeni w pierwsze elementy infrastruktury rekreacyjnej. Planowana Lokalna Inicjatywa odpowiada na realne potrzeby mieszkank i mieszkańców – różnych grup wiekowych. Skwer zyska nowe, naturalne elementy habitatowe (np. domki dla ptaków, owadów, rośliny miododajne), które nie tylko wzbogacą mikroekosystem, ale staną się narzędziem edukacji przyrodniczej dla dzieci i młodzieży z pobliskiego przedszkola, szkoły i żłobka. Seniorki/seniorzy, młode rodziny z dziećmi i inne osoby dorosłe znajdą tu przyjazną, dostępną i bezpieczną przestrzeń do odpoczynku, a wspólna praca przy realizacji projektu stanie się okazją do międzypokoleniowej integracji i budowania więzi sąsiedzkich. W ostatnich miesiącach aktywnie uczestniczyłam w spotkaniach i konsultacjach społecznych, m.in.: • warsztatach „Oto dom” w Świetlicy Krytyki Politycznej (24.04.2025 r.), • spotkaniu Inicjatywy Obywatelskiej Okręgu nr 4 z władzami miasta (12.05.2025 r.), • rozmowach z Naczelnikami i przedstawiciel(k)ami Urzędu Miejskiego w Cieszynie z Wydziału Zamówień Publicznych, Inwestycji i Funduszy Zewnętrznych, Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Miejskiego Zarząd Dróg,

	przygotowanie i złożenie wniosku o realizację Oddolnej Inicjatywy wraz z opracowaniem kosztorysu i zobowiązaniem się do zakupu oraz rozliczenia zaplanowanych wydatków. Projekt realizowany oddolnie – z czynnym udziałem mieszkank i mieszkańców – sprzyja budowaniu poczucia współodpowiedzialności za wspólne otoczenie, wzmacnia lokalne więzi i kształtuje trwałe postawy ekologiczne. To inwestycja nie tylko w przestrzeń, ale przede wszystkim w ludzi i ich relacje.
Atrakcyjność i innowacyjność działań oraz rozplanowanie ich w czasie	Zagospodarowany skwer w okresie lata, a zwłaszcza fali upałów, stanie się oazą dla wypoczynku dla wszystkich generacji, rodzin z maluchami w wózkach (będzie można dojechać dzięki ścieżce z epoksydowej nawierzchni), osób starszych czy młodych, dla których dotąd pusty skwer bez ławek z wydeptaną ścieżką był jedynie pasażem dojścia do pobliskiego sklepu PSS „Społem” lub zejścia na skróty do Szpitala Śląskiego lub do centrum miasta Cieszyna. Warto zauważyć, że w ostatnich latach zmieniła się struktura zamieszkujących Osiedle ZOR osób – wymarło wiele starszych osób, a na ich miejsce w wynajmowanych lub wykupionych mieszkaniach przybyło wiele rodzin z małymi dziećmi. Połączenie różnych generacji sprzyja integracji, a zagospodarowany skwer zapewni możliwość spotkań. Doświadczenie w ogrodnictwie części starszych osób, połączenie ich wiedzy z kompetencjami pracowników/pracownic Miejskiego Zarządu Dróg i energii aktywnych mieszkank i mieszkańców, dzięki którym skwer otrzymał dofinansowanie z budżetu obywatelskiego (przypomnijmy, że głosowało na niego 345 osób) jest gwarancją zgodnej z zasadami programu Oddolnej Inicjatywy.
Zakładane rezultaty, np. liczba osób korzystających z Inicjatywy, zmiany, które Inicjatywa przyniesie	I Rezultaty jakościowe. Realizacja tej oddolnej inicjatywy przyniesie wiele pozytywnych zmian zarówno dla lokalnej przyrody, społeczności ZOR i całego miasta. Oczekiwane rezultaty to między innymi: Wzbogacenie jakości życia mieszkańców: Skwer wzbogaci się o nowe, przyjazne elementy przyrodnicze – budki lęgowe, domek dla jeża, hotel dla owadów. Dzięki temu okoliczna zieleń stanie się atrakcyjniejsza wizualnie i dźwiękowo (słyszalny będzie śpiew ptaków, brzęczenie owadów), a przebywanie tam – jeszcze bardziej relaksujące. Mieszkańcy/mieszkanki zyskają naturalną oazę w centrum osiedla, co poprawi samopoczucie, zachęci do odpoczynku na łonie natury i obcowania z dzikim światem wokół nich. Przestrzeń stanie się miejscem spokoju i odprężenia, sprzyjając redukcji stresu i poprawie jakości życia wszystkich grup wiekowych. Wzmocnienie więzi międzypokoleniowych i społecznych: Projekt angażuje mieszkańców/mieszkanki w różnym wieku – dzieci z pobliskiego przedszkola, szkoły, młodzież, rodziny, a także seniorki i seniorów – do wspólnego działania. Montażu budek przy wsparciu Miejskiego Zarządu Dróg, wspólna pielęgnacja skweru czy uroczyste otwarcie z udziałem całej społeczności stworzą okazję do dialogu i współpracy pomiędzy pokoleniami. Dzięki temu mieszkańcy zacieśnią relacje sąsiedzkie, dzieląc się wiedzą (np. babcie i dziadkowie opowiedzą historie o lokalnej przyrodzie, a młodszy pokazać, jak obserwować dzikie zwierzęta). Wspólna praca nad projektem wzmocni poczucie wspólnoty i

	odpowiedzialności za wspólną przestrzeń, integrując grupy społeczne w duchu partnerskiej współpracy. • Edukacja ekologiczna: Instalacja domków dla puszczyka, nietoperza, jeża czy hotelu dla owadów stanie się naturalnym punktem edukacyjnym. Dzieci i dorośli będą mogli obserwować je w swoim środowisku lub dowiedzieć się o nich więcej poprzez zajęcia przyrodnicze na świeżym powietrzu. Dzięki tablicom informacyjnym czy krótkim warsztatom na miejscu uczestnicy/uczestniczki poznają zwyczaje budzące się do życia przyrody – dowiedzą się na przykład, jak jeże szukają schronienia czy dlaczego hotel dla owadów pomaga zapylaczom. Taka bezpośrednia edukacja „w terenie” utrwali wiedzę o cyklach życia lokalnych gatunków i przyczyni się do kształtowania postaw proekologicznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. • Wzrost świadomości przyrodniczej: Poprzez kontakt z bogatszą bioróżnorodnością skweru mieszkańcy zyskają większą wrażliwość na potrzeby środowiska naturalnego. Obserwacja sowy budzącej się o zmierzchu czy ślady jeża odwiedzającego ogród zmotywuje ich do refleksji nad ochroną dzikich zwierząt w mieście. Świadome udostępnienie miejsc do życia dzikim gatunkom pokaże, że zwyczajne miejskie podwórko może być przyjazne dla natury. W efekcie mieszkańcy staną się bardziej otwarci na prośrodowiskowe zachowania – mogą np. ograniczyć używanie pestycydów czy zachęcać sąsiadów do pozostawienia dzikich zakątków. Zwiększy się ich duma z zaangażowania na rzecz bioróżnorodności i poczucie, że każdy – bez względu na wiek – może pozytywnie wpływać na otoczenie. II Rezultaty ilościowe: 1. liczba osób zaangażowanych w realizację Oddolnej Inicjatywy - 30, 2. liczba osób korzystających z Oddolnej Inicjatywy to mieszkańcy/mieszkanki osiedle ZOR i ul. Hallera oraz całego miasta Cieszyna - kilka tysięcy 3. liczba dzieci z placówek edukacyjnych (żłobek, przedszkole, szkoła podstawowa) – 1 tysiąc.
Zaplanowane wydatki (max 6 000 PLN brutto)	Wybór i usytuowanie elementów habitatowych na skwerze położonym między ulicami Hallera, Śniegonia i Tomanka oraz roślin/drzewa zostanie wskazany przez osoby reprezentujące właściwe wydziały Urzędu Miasta w Cieszynie, posiadające specjalistyczną wiedzę. ELEMENTY HABITATOWE: 1) 2 sztuki - Domek jeża. Cena brutto 250 PLN x 2 = 500 PLN Materiał: Budka wykonana w całości z drewna - impregnowana. Posiada otwierany dach i przegrodę chroniącą przed drapieżnikami. 2) 1 sztuka - Budka lęgowa typ E dla sowy (puszczyka) do powieszenia na drzewie na wysokości min. 6m. Cena brutto 150 PLN 3) 2 sztuki - Budka lęgowa dla nietoperza do powieszenia na wysokości min. 2 m. Cena brutto 150 PLN x 2 = 300 PLN 4) 1 sztuka - Hotel dla owadów. Wymiary: wysokość: 1,0 m, szerokość: 0,68 m, głębokość: 0,19 m na fundamencie. Cena brutto 1 000 PLN

5) 4 sztuki – Budka lęgowa typ A1/A (dla pozostałych ptaków) do powieszenia na wysokości min. 2 m. Cena brutto 150 PLN x 4= 600 PLN

Łączny koszt za elementy habitatowe: 2 550 PLN

DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE:

1. Elementy habitatowe zostaną ozdobione podczas warsztatów plastycznych realistycznymi wizerunkami owadów i ptaków przez osoby zaangażowane w realizację Oddolnej Inicjatywy.
2. Transport z terenu MZD na skwer oraz docelowy montaż elementów habitatowych na drzewach (na wysokości) zostanie zrealizowany przez Miejski Zarząd Dróg.

DRZEWA/ROŚLINY:

1) Rośliny miododajne/owocodajne:

- 1 sztuka - Jarzęb mączny. Cena: 800 PLN / szt.

- 2 sztuki - Głogi dwuszyjkowe. Cena: 575 PLN / szt. x 2 = 1 150 PLN

- koszt nasadzenia za 1 roślinę w standardzie 12-14 cm, wys. pow. 200 cm: ok. 500 zł wraz z transportem elementów habitatowych oraz krzewów i drzewa na skwer będący miejscem Oddolnej Inicjatywy. Razem za 3 sztuki roślin x 500 PLN = 1 500 PLN

Koszt robocizny wymaga specjalistycznej wiedzy ogrodniczej: wykopanie dołów, posadzenie krzewów/drzewa, zasypanie dołu ziemią urodzajną i palikowanie roślin, materiał: ziemia urodzajna, paliki drewniane z taśmą ogrodniczą. Zakup krzewów i drzewa zostanie zrealizowany w jednej ze w specjalistycznych firm ogrodniczych, które posiadają rekomendację jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Cieszyna (zostały wypróbowane w miejskich inwestycjach i dają gwarancję na przyjęcie się w podłożu rośliny do dalszej wegetacji). Mówiąc najprościej - nie da się posadzić dużych krzewów i drzewa za pomocą zwykłej łopaty, bo wymaga to specjalistycznej wiedzy i pracy.

Łącznie za rośliny/drzewo 3 450 PLN

UZASADNIENIE ZAKUPU I MONTAŻU:

Planowane wydatki na zakup i montaż budek lęgowych dla ptaków, budek dla nietoperzy, domku dla jeża, hoteliku dla owadów oraz nasadzenia drzewa i roślin miododajnych są uzasadnione i niezbędne ze względu na trwałe wzbogacenie miejskiej bioróżnorodności. Montaż budek na wymaganej wysokości wymaga specjalistycznego sprzętu oraz spełnienia norm BHP, a fachowe posadzenie drzewa i dużych krzewów – wiedzy ogrodniczej oraz przygotowania żyznego podłoża z użyciem podpór (palików), co zapewnia prawidłowe ukorzenienie roślin. Z tego powodu sadzenie roślin zostanie powierzone rekomendowanej przez Urząd Miasta Cieszyna firmie ogrodniczej, co gwarantuje właściwy dobór gatunków i wysoki odsetek przyjęcia się nasadzeń (co zostało wypróbowane w miejskich inwestycjach i daje gwarancję na przyjęcie się w podłożu rośliny do dalszej wegetacji), a montaż elementów habitatowych – wyspecjalizowanej ekipie.

	DZIAŁANIA BEZKOSZTOWE: Społeczność lokalna zostanie zaangażowana w wybór lokalizacji i wszystkie działania towarzyszące, jednak ze względu na brak kwalifikacji technicznych montaż tych elementów musi wykonać zespół specjalistów (zasady BHP). Osoby zaangażowane w Oddolną Inicjatywę będą wspólnie wybierać miejsca dla elementów habitatowych i obserwować prace montażowe. Razem elementy habitatowe i rośliny/drzewo 6 000 PLN
Miejscowość, data	Cieszyn, 24.05.2025 r. Podpis UP/Lidera grupy inicjatywnej Romualda Rojowska

*Załączniki do wniosku:

1. Zgoda Miejskiego Zarządu Dróg w Cieszynie (zarządca terenu Oddolnej Inicjatywy).
2. PZT terenu Oddolnej Inicjatywy w Cieszynie (skwer między ulicami Hallera, Tomanka i Śniegonia) pracowni architektonicznej AMAYA opracowany dla Gminy Cieszyn